

Centrum pre deti a rodiny Mlynky – Biele Vody

Odborný tím Centra podpory profesionálnych náhradných rodín

Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

V Mlynkoch – Bielych Vodách, dňa 01.03.2019

Prvé stretnutie: Trvanie: 8.00 hod.

Téma stretnutia: Úvod

- Predstavenie Centra pre deti a rodiny (ďalej len CDR) Mlynky – Biele Vody – vedenie, tím na prípravu fyzickej osoby, ďalší lektori aj externí spolupracovníci – mentorované CDR, základné informácie o príprave PNR (počet hodín, prítomnosť partnera, stručný prehľad tém, kedy, kde a ako dlho budú prebiehať stretnutia atď.) + odpovede na otázky (cca. 15 – 30 minút)

- **Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana Gunárová**

- Určenie pravidiel skupiny
- Úvodná aktivita zameraná na vzájomné spoznávanie sa a „prelomenie ľadov“ – terapeutické karty /Storytelling/. Každý zo skupiny vyberie kartu, pomocou ktorej ostatným predstaví seba a svoju rodinu. Zároveň ostatným povie, ako ho majú oslovovať a pripne si menovku. (cca. 30 - 60 minút)

- **Mgr. Viera Vesterová, Vesterová, Mgr. Viktória Vesterová**

- **Poskytnutie základných informácií o právnych predpisoch týkajúcich sa PNR (60 minút):**

Kto je PNR? Čo je jeho úlohou? Práva a povinnosti v pracovnoprávnom pomere.

- Spôsob a pravidlá umiestňovania detí do PNR
- Charakteristika domáceho zamestnanca a špecifiká takejto práce (ZP)
- Zakotvenie PNR ako zamestnanca centra v legislatíve a interných normách
 - Odborný tím v CDR
 - Aktivita „Odborný tím“ (cca. 45 minút) (str. 77)
 - Aktivita „Ako jasne a zrozumiteľne formulovať svoju požiadavku“ (cca. 40 minút) (str. 78)
 - Možnosti odborného rastu
 - Aktivita „Moje odborné vzdelávanie“ (cca. 30 minút) (str. 79)
 - **Mgr. Oľga Melišková**
 - Aktivita na zvládanie kritiky „Otvorené dvere“ (cca. 30 minút) (str. 81)
 - **Mgr. Viera Vesterová**

- Vedenie písomnej dokumentácie (ekonomická, pedagogická)
- Aktivita „Dohoda o vykonávaní starostlivosti PNR medzi zamestnancom a zamestnávateľom“ (str. 21) (cca. 45 minút)
- Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa
- Aktivita „Ukážka plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou“ (cca. 30 minút) (str. 23)
 - **Mgr. Jana Gunárová, Mgr. Oľga Melišková**

- **Výchovné opatrenia, náhradná starostlivosť a osvojenie**
(cca 60 minút)

- vysvetlenie základných pojmov a rozdielov medzi jednotlivými formami
- aktivita „Formy náhradnej starostlivosti“ (str. 19) (cca. 40 minút)
 - **Mgr. Oľga Melišková**

Druhé stretnutie: Trvanie: 8.00 hod.

Témy stretnutia:

- **Informácie o právach dieťaťa (90 minút)**
 - Deklarácia práv dieťaťa
 - práva dieťaťa v zariadení na výkon súdu – centrum pre deti a rodiny
 - aktivita „Poznaj princípy Deklarácie práv dieťaťa“ (str. 20) (cca. 45 minút)
 - aktivita „Modelové situácie – práva dieťaťa“ (cca. 60 minút) (str. 20)
 - **Mgr. Jana Gunárová, Mgr. Oľga Melišková**

- **Motivácia pre vykonávanie PNR (str. 11)**
 - Čo je to motivácia a ako ovplyvňuje naše správanie? (15 minút) – **Mgr. Viera Vesterová**
 - Prečo chcem byť PNR? – diskusia (cca. 60 minút) - **Mgr. Jana Gunárová**
 - Aktivita 10x prečo chcem prijať dieťa do svojej rodiny (cca. 45 minút) (str. 11)
 - **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Viktória Vesterová**

- **Rola PNR a ako sa s ňou stotožniť**
 - Roly v živote človeka – diskusia (cca. 30 minút)
 - Aktivita: „Roly v živote“ (napísať, aké roly vo svojom živote zastávam)
 - **Mgr. Jana Gunárová, Mgr. Viera Vesterová**
 - Špecifickosť role PNR – rovnováha medzi rodičom a profesionálom (cca. 60 minút) - **Mgr. Oľga Melišková**
 - Aktivita „Poznám svoje silné a slabé stránky?“ (cca. 45 minút) (str. 12)
 - **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Viktória Vesterová**

 - Diskusia na tému „ako sa riešili konflikty v našej rodine, keď som bol/a dieťa a ako riešim konflikty vo svojej rodine teraz“ – **Mgr. Viera Vesterová**
 - Výchovné zručnosti, ktorými by mal PNR disponovať – **Mgr. Mária Ogurčáková**
 - Nové výchovné situácie v rodine
 - Aktivita „Neposlušná Nikolka“ (cca. 60 minút) (str. 48) – **Mgr. Viera**

Vesterová

- Zmeny v rodine smerom navonok
 - Aktivita „Hranice“ (cca. 45 minút) (str. 51) – **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Jana Gunárová, Mgr. Oľga Melišková**
- Aktivita „Hranie rolí“ - situácie zamerané na motiváciu dieťaťa, riešenie záťažových situácií, komunikáciu s dieťaťom, vystupovanie voči inštitúciám ako zamestnanec CDR (etický kódex) (cca.120 minút)
- **Mgr. Viera, Viktória Vesterová, Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana Gunárová**

Tretie stretnutie: Trvanie: 8. 00 hod.

Povinná účasť partnera záujemcu o prípravu PNR

Témy stretnutia:

- **Informácie o psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa (teória 4 hodiny)**
 - Vývin mozgu
 - Vývinové obdobia od narodenia po dospelosť + vývinové odchýlky
 - Potreby detí (str. 15 – 18) (teória cca. 60 minút)
 - základné potreby dieťaťa, základné psychosociálne potreby dieťaťa
 - potreby detí podľa vývinového obdobia (do 3 rokov, 3 – 6 rokov, 7 – 14 rokov, 15 – 20 rokov)
 - špecifické uspokojovanie potrieb dieťaťa v ústavnej starostlivosti
 - Aktivita – „Potreby detí v ÚS“ (cca. 60 minút) (str. 17)
 - Aktivita – kazuistiky (aké potreby dieťa nemalo uspokojené)
 - **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Jana Gunárová**

- **Teória vzťahovej väzby (60 minút)**
 - Aktivita „Pripútanie v blízkom vzťahu“ (cca. 60 minút)
 - Riešenie dilemy (pripútanie vs. nepripútanie dieťaťa k PNR a jeho odchod)
 - **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Viktória Vesterová**

- **Traumy a straty v živote dieťaťa a ich vplyv na jeho prežívanie a správanie (60 minút)**
 - odmietnutie
 - opustenie
 - ponížovanie
 - narodenie mladšieho súrodenca
 - krivda
 - Aktivita „Jožkov príbeh“ (cca. 60 minút) (str. 32)
 - aktivita „strom života“ (najsôr účastníka, potom dieťaťa) (str.34)
 - **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Oľga Melišková**

Štvrté stretnutie: Trvanie: 8.00 hod.

Témy stretnutia:

- **Informácie o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin (rozsah 16 hodín)**

- **Týranie, zneužívanie a zanedbávanie detí – CAN syndróm**
 - definícia
 - formy
 - príznaky u detí 5 – 12 rokov
 - príznaky u detí 13 a viac rokov
 - prístup k dieťaťu
 - odborná pomoc dieťaťu
 - odporúčaný prístup k deťom
 - Aktivita – kazuistiky (identifikácia foriem CAN + aké potreby dieťa nemá uspokojené)

- **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Jana Gunárová, Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Viktória Vesterová**

Piate stretnutie: Trvanie: 8.00 hod.

Témy stretnutia:

- **Informácie o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin (rozsah 16 hodín)**
 - **Obchodovanie s deťmi**
 - definícia
 - formy
 - následky na duševné zdravie
 - odporúčaný prístup k deťom
 - **Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Viktória Vesterová**
 - **Dieťa so zdravotným znevýhodnením**
 - definícia
 - formy
 - odporúčaný prístup k deťom
 - **Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana Gunárová**
 - aktivita - diskusia s PNR
 - **Eudmila Molčanová , Ing. Zuzana Liptáková - PNR, ktorý má v starostlivosti zdravotne postihnuté – rozhovor cca 2 hodiny)**

Šieste stretnutie: Trvanie: 8.00 hod.

Témy stretnutia:

- **Dieťa so závislosťou**

- špecifiká závislosti u detí a dospelých
- prejavy závislosti
- proces vzniku závislosti
- typy závislostí
- odporúčaný prístup k deťom
- Aktivita – kazuistiky (ako by zvládli konkrétne situácie s dieťaťom pod vplyvom alkoholu alebo návykovej látky)

- **Mgr. Viera Vesterová**

- **Dieťa s poruchou pozornosti a hyperaktivitou**

- definícia
- oblasti symptómov, ktoré ADHD postihuje
- príčiny vzniku a rozvoja
- odporúčaný prístup k deťom s ADHD
- Aktivita - kazuistiky (ako by riešili konkrétne situácie s dieťaťom)

Mgr. Mária Ogurčáková

- **Etnicita detí (teória cca. 60 minút) (str. 13 –14)**

- postoje a ich vplyv na naše konanie
- rómske dieťa v profesionálnej náhradnej rodine
- Aktivita „Môj postoj k rómskemu etniku na Slovensku“ (cca. 45 minút) (str. 14)

- **Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Viera Vesterová**

- **Význam biologickej rodiny v živote dieťaťa (teória cca. 60 minút)**

- podpora vzťahu s biologickou rodinou – úloha odborného tímu
- podpora vzťahu s biologickou rodinou – úloha PNR
- stretávanie sa dieťaťa s biologickou rodinou
- prínosy udržiavania osobného kontaktu s biologickou rodinou pre vzťah

PNR – dieťa

- riziká udržiavania osobného kontaktu s biologickou rodinou dieťaťa
- **Mgr. Jana Gunárová, Viera Vesterová**
- Aktivita „Prínosy a riziká stretnutia s rodinou – príbeh“ (cca. 60 minút)
(str. 50)
- **Mgr. Viera, Viktória Vesterové**
 - genogram, ekomapa, kniha života (vysvetlenie pojmov + ukážky
- **Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana Gunárová**
 - Aktivita „Ako hovoriť s dieťaťom o biologickej rodine“ - hranie rolí
(nácvik komunikačných zručností) – (cca. 120 minút)
- **Mgr. Viera Vesterová + PNR**
 - diskusia s PNR o spolupráci s biologickou rodinou
- Ing. Zuzana Liptáková, Jana Melišková
(120 minút)

Siedme stretnutie: Trvanie: 8.00 hod.

Povinná účasť partnera záujemcu o prípravu PNR

Témy stretnutia:

• **Informácie o právach a povinnostiach PNR (60 minút)**

- PNR ako systém (manžel, biologické deti, susedia, blízka rodina, škola, lekár dieťaťa, obec...)

- **Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana Gunárová**

• **Príchod dieťaťa do PNR**

- Dôsledky zmeny v živote PNR - **Mgr. Jana Gunárová**
- Zmena v živote dieťaťa – **Mgr. Viera, Viktória Vesterové**
- Aktivita „Plánovanie budúcnosti“ (cca. 30 minút) - **Mgr. Oľga Melišková**
- Aktivita „ Čo s nami robí zmena“ (cca. 60 minút) (s 29) - **Mgr. Viera Vesterová**
- Aktivita „Kým sme pre seba“ (cca. 90 minút) (str. 36) - **Mgr. Viera Vesterová**

▪ **Zmena dynamiky rodinného systému**

- Aktivita „Pavučina vzťahov“ (cca. 60 minút) (str. 45)
- Aktivita „Čo sa zmení príchodom dieťaťa a v rodine“ (str. 24) (cca 90 minút)

- **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Oľga Melišková**

▪ **Budovanie identity dieťaťa**

- Aktivita „Zdroje mojej sebaúcty“ (cca. 30 minút) (str. 53)
- Aktivita - kazuistika (príbeh jednej profesionálnej rodiny) (str. 25)

- **Mgr. Viera Vesterová**

• **Odchod dieťaťa z PNR**

- Zvládanie odchodu dieťaťa z rodiny PNR
- Reakcia na záťažové situácie a spôsoby ich zvládania
- Aktivita „Spoznanie automatických reakcií na záťažovú situáciu a zmena automatických reakcií“ (cca. 90 minút) (str. 61)
- Aktivita „Psychické a fyzické príznaky stresu (cca. 30 minút) (str. 64)

- **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana Gunárová**

Ôsme stretnutie: Trvanie: 8.00 hod.

Povinná účasť partnera záujemcu o prípravu PNR

Témy stretnutia:

• **Straty v živote**

- Proces straty a spôsoby ako s ňou zaobchádzať
- Strata ako zdroj
- Aktivita „Druhy strát“ (cca. 45 minút) (str. 67)
- Aktivita „Strata ako zdroj“ (cca. 45 minút) (str. 67)
- Koordinácia procesu plynulého prechodu dieťaťa z PNR do inej rodiny
 - Aktivita „Interakcie dieťaťa s jeho budúcou rodinou (cca. 45 minút) (str. 71)
- Rozlúčka ako vrchol procesu lúčenia a odchodu dieťaťa z rodiny PNR
 - Aktivita „Modelovanie odchodu dieťaťa z rodiny“ (cca. 45 minút) (str. 72)
- Príprava osobných vecí dieťaťa (cca 30 minút)
 - Čo sú dôležité veci dieťaťa
 - **Mgr. Viera Vesterová, Mgr. Jana Gunárová**
 - diskusia s PNR (deti vo veku 0 – 5 rokov)
 - **PNR – Milena Černická, Jana Melišková**
 - diskusia s PNR (deti vo veku 6 – 11 rokov)
 - **PNR – Milena Černická, Jana Melišková**
 - diskusia s PNR (deti vo veku 12 – 18 rokov)
 - **PNR – Milena Černická, Jana Melišková**

• **Psychohygienu**

- Zásady psychohygieny, formy
- Aktivita „Spoločne strávená sobota“ (cca. 60 minút) (str. 57)
 - **Viera, Viktória Vesterové, Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana**

Gunárová

• **Vyhorenie**

- teória, prevencia

- diskusia
 - **Mgr. Oľga Melišková**
- **Aktivita „filmové ukážky“ (60 minút)**
- **Diskusie na nedoriešené témy, resp. témy, ku ktorým sa účastníci chcú vrátiť**
- **Záver prípravy**
 - Aktivita „list dieťaťu“ / Motto (cca 30 minút)

Mgr. Oľga Melišková, Mgr. Jana Gunárová, Mgr. Viktória Vesterová, Mgr. Viera Vesterová

Zdroje:

- Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 103/2018 Z. z.
- Náhradná starostlivosť – inovatívne a efektívne metódy prípravy FO na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti, 2011

Odporúčaná literatúra:

- Guľatá kocka, OZ Návrat - kniha

Prílohy:

- Tím na prípravu FO – zoznam členov tímu
- Dohoda o vykonaní prípravy na PNR
- Prezenčná listina
- Výkaz – odpočet úloh za daný časofond